سەماحەتی حەکیم داوای بەکۆتا هێنانی دۆسێی هاوپەیمانێتی نێودەوڵەتی بە گفتوگۆ دەکات و داوا دەکات ئەوە بۆ پەیوەندی دوو قۆڵی لەسەر بناغە بەرژەوەندی هاوبەش بگۆڕێت

لەدیوانی بەغداد بۆ کەسایەتییە دیارەکانی بواری سیاسەت و کۆمەلایەتی و سەندیکایی لە رۆژی 9-3-2024 بەڕێز عەمار حەکیم سەرۆکی ڕەوتی حیکمەی نیشتمانی گرنگی گفتوگۆکردن و ژووری فیکری بۆ تاوتوێکردنی سروشتی عێراقی دۆسێی بنیاتنانی خستە ڕوو، سەرەتا پیرۆزبایی نزیکی هاتنی مانگی ڕەمەزانی لە ئامادەبووان کرد و دووبارەش پیرۆزبایی رۆژی خانمانی لەخانمان کرد بەبۆنەی ڕۆژی جیهانی تایبەت بەوان، ئینجا لەسەرەتای قسەکانی باسی غەزە و گەلە ستەم دیدەکەی کرد، سەماحەتی گوتی ژمارەی شەهیدان و بریندارانی دەریدەخات کە کوشتنی بەکۆمەڵ لەپێش چاوی و بیستنی هەموو جیهان بە پالپشتی نێو دەوڵەتی ئەنجام دەدرێت، لە هەمان کاتیشدا ئەو بڕیارانەی داوای ڕاگرتنی شەڕ دەکەن ڕوو لە کەمی دەکات، ڕوونیشی کردەوە کە بەهای شارستانێتی ڕۆژئاوا لەسەر لێوارەبەهۆی ئەو کارەساتانەی لە فەلەستین و غەزە ڕوودەدەن.

سەماحەتی ئاماژەی کرد کە سەیرکردن لە گۆشەیەکی دیکە بۆ ئەو قەیڕانە دەریدەخات کە ئەو ئیسرائیلەی 70 ساڵە باسی م□ز□وومیەتی خۆی دەکات ڕاست نییە، جگە لە لێکترازانی سیاسی و ئابووری و کۆمەلایەتی لە قەوارەی ئیسرائیل، ڕوونیکردەوە کە عێراق لەدۆخێکی سەقامگیری دەژێت و لە دۆخی شەڕکردن هاتوەتە دۆخی بەیەك گەیاندن لە ڕووی کۆمەڵایەتی، ئەوەشی گەڕاندەوە بۆ بەڕێوەبردنی فرەیی و هەوڵ و کۆششی هەمووان دەیدن، دووپاتیشی کردەوە کە هەوڵی ئەوە لە ئارا هەیە بۆ ئەوەی ئەو سەقامگیرییەی عیراق بەخۆیەوە بینیوە بۆ سەقامگیری هەمیشەیی بگۆڕدرێت، نموونەشی بە هاوپەیمانێتی بەڕێوەبردنی دەوڵەت هێناوە و گوتی دەرگاکان بۆ هەمووان کراوەن و بەستنەوەی بەرژەوەندییەکانی خەڵکی بە سەقامگیری دەبێتە هۆکارێك بۆ ئەوەی گەڕانەوە بۆ سەردەمی گێرشێوێنی زۆر قورس بێت.

سەماحەتی ئاماژەی بۆ پێشکەوتنی دۆخی ئەمنی کرد و گوتی هەندێك کون وکەلەبەر هەن بەڵام کاریگەری لەسەر دۆخە نییە، هەروەها هەندێك کێشە و ململانێی هۆزەکانیش هەیە کە گرنگە چارەسەر بکرێت بۆ ئەوەی ڕێگا لە فیتنە و کێشەی زیاتر بگیرێت، دووپاتیشی کردەوە کە سەقامگیری دەبێتە هۆی گەشەسەندن ئەوەش ڕۆژانە هاولاتی هەستی پێدەکات لەڕێگەی کار و ئەو پرۆژانەی لەسەر تەواوبوونن، هەورەها داوای کرد چاودێری ئەزموونی حکومەتەکانی پێشوو بکرێت، هەروەها گوتیشی گەشەپێدان ڕەزمەندی شەقام لەگەل خۆی دەهێنێت و ڕژێمی سیاسی تۆکمە دەکات،

سەماحەتی حەکیم ئاماژەی بە گرنگی دەستگرتن بە سەقامگیری و پاڵپشتی گەشەپێدان و بلاوکردنەوەی شتی

ئەرێنی جێهێشتنی بە ئومێدی زۆر گرنگی هەیە، ڕوونیشی کردەوە کە سەروەری بابەتێکە هیچ کات نابێت دەستکاری بکرێت، پێویستیشە هەر شتێك كە ئەنجام دەدرێت بەکەمترین زیانی سیاسی و ئابووری بکرێت، سەوەری کەیسی گەلەکە پێویستە بۆچوونی هاوبەش هەبێت بۆ ئەوەی پێی بگەی.

سەماحەتی داوای کۆتایی پێ هێنانی کارەکانی هاوپەیمانەتی نێودەوڵەتی کرد و گوتی بوونی 86 وڵات وەك سەرپەرشتیاری نێودەوڵەتی وایە، داواشی کرد گفتوگۆی دۆستانە بکرێت بۆ ئەوەی کارەکانی هاوپەیمانەتی نێو دەوڵەتی بەکۆتا بهێنرێت، هەروەها پەیوەندی دووقۆڵی لەگەڵ وڵاتانی هاوپەیمانەتییەکە دروست بکرێت کە بەشێوەیەك بێت لەگەڵ بەرژەوەندی عێراق بگونجێت. جەختیشی کردەوە لەسەر پتەوکرنی متمانەی هاوبەش لەنێوان سەرجەم پێکهاتەکانی کۆمەڵگای عێراقی، هەروەها ڕوونیکردەوە کە کردنەوەی دەسەی پەیوەندی دووقۆڵی لەگەڵ وڵاتانی هاوپەیمانەتی یارمەتیدەرە بۆ ئەوەی کارەکانی هاوپەیمانەتی نێودەوڵەتی لە عێراق خێراتر بەکۆتا بێت.

سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە ئەنجومەنی پارێزگاکان جارێکی دیك لامەرکەزییەتی بۆ وڵات گێڕایەوە، دووپاتیشی کردەوە کە گرنگە یاسایەك بۆ هەڵبژاردنەکان دابڕێژرێت کە لەگەڵ فەلسەفەی ڕژێمی سیاسی بگونجێت نەك لەگەڵ بەرژەوەندی چەند لایەنێك، دوای تێپەڕبوونی دوو دەیە پێویستە یاسایەکی تایبەت بەهەڵبژادردن تەشریع بکرێت کە ڕوون و گونجاو و بابەستی تێدا نەبیت، لەگەڵ تەبنی هەبوون لەسەر گۆڕانکاری بەپەلەی بە بەرنامە کە بۆ ئەوەی ژمارەی کورسییەکانی لایەنێکی پێ زیاد بکرێت یان ژمارەی کورسییەکانی لایەنێکی پێ کەم بکرێتەوە، ڕوونیشی کردەوە کە هەڵبژاردنەکانی ئەم دواییە هاوسەنگی گۆڕاندوەتەوە، دووپاتیشی کردەوە کە لێك تێگەیشتنی سیاسی لە 80% پابەندبوونی هاوبەش سەبارەت بە هەڵبژاردنەکان هەیە.

سەماحەتی هۆشداری دا لە بەردەوام بوون لە پشبەستن بە ئابووری تاکە سەرچاوە، گوتیشی پشبەستن بە تەنها بە نەوت بەهەلاکەت بردنە جا بەم زوانە بێت یان لە داهاتوو، داوای کرد پەنجینەی کەرتەکانی بەرهەم هێنان کە پیشەسازی و گەشتوگوزار و کشتوکاڵ وگەشتیاری و تەکنەلۆژیان ئەکتیف بکرێت، دووپاتیشی کردەوە کە پڕۆسەی سیاسی پابەندبوونە بە دەستوور و ڕێککەوتنە سیاسییە گونجاوەکان لەرێش هەست بە پابەندبوونی حکومەت بە بەرنامەی حکومی و ڕێککەوتن سیاسییەکان دەکەین، دواتر جارێکی دیکە بانگەشەی کرد بۆ یەکلایی کردنەوەی بابەتی هەڵبژاردنی کەسێکی سونەی بەڕێز بۆ پۆستی سەرۆکی ئەنجومەنی نوێنەران و هۆشداری دا لە خراپی دواکەوتنی ئەو بابەتە و گوتی دواخستن لە کاتێك لە کاتەکان لەسەر داوای خودی پێکهاتەی سونە بوو لەترسی ئەوەی کاریگەری پۆستەکە لەسەر هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان نەبێت، داواشی کرد تەبایی هاوبەش لەناوخۆی پێکهاتەی سونە هەبێت و ڕێککەوتن بکەن بۆ ئەوەی بەهەمووان لەسەر نوێنەرێك ڕێککەون کە لە پێکهاتەکە بێت و هەموو لەسەری ڕازی بن، دووپاتیشی کردەوە کە کەیسەکە سیاسییە و پێویستە دادگای فیدڕالی لێی بەدوور بگیرێت.

سەماحەتی گوتی مادەی هۆشبەر ئافاتێکی مەترسیدارە چەندین لایەنی هەیە هەروەها ژێرخانی هەیە، گوتیشی زۆر لەو تاوانە سەیر و سەمەرانەی ئێستا لەم وڵاتەکەمان ڕوودەدەن پەیوەندی بەوە هەیە.

سەماحەتی داوای کرد دەستوور قبوول بکرێت واتە هەموو دەستوور بۆ ئەوەی هەموو کێشەکانی نێوان حکومەتی ناوەندی و هەرێم چارەسەر بکرێت و بە ئەوەش داوای کرد هەردوولا تەنازولات پێشکەش بکەن و لەهەندێك داواکاری دابەزن، هەروەها ستایشی هەوڵەکاین سوودانی کرد لە ڕێگای چارەسەری کێشەکان و بەردەوام بوون لە ڕێککەوتنەکان، دوتیشی کشانەوەی لا مەرکەزییەت بۆ بەرژەوەندی مەرکەزییەت بەهۆی نەبوونی ئەنجومەنی پارێزگاکان بوو، تا مافەکانیان وەربگرنەوە،دووپاتیشی کردەوە کە هێزی عێراق دەتوانێت مشتومڕی

سەروەری و دەستتێوەردانی ولاتانی دەوروبەر چارەسەر بکات.

سەماحەتی داوای کرد کەرتی تایبەت ئەکتیف بکرێت و کەسانی خاوەن تایبەتیش لەگەڵ کۆمەڵگا تێکەڵ بکرێن، دووپاتیشی کردەوە کە گرنگە لایەنی بەرپرس ئامادە بێت کاتێك هەر بڕیارێکی تایبەت بەوان ئامادە دەکرێت بۆ ئەوەی تەشریع بکرێت، سەماحەتی گوتی یاسای نەوت و غاز پێویستی بە ڕێکەوتنێکی سیاسی هەیە، جەختیشی کردەوە کە ئەزموون لە کار گەیشتنە بە ئامانجەکان و هەروەها پێویستە دەرچووانی زانکۆکانیش بە بازاڕی کار ببەسترێنەوە.

سەماحەتی حەکیم جەختی کردەوە کە پێویستە تەمارەك بە دەنگدەرانی پێکهاتەکان هەبێت بۆ ئەوەی دادپەروەری لە نوێنەرایەتی کردن هەبێت و لەگەڵ فەلسەفەی نوێنەرایەتی پێکهاتەکە بگونجێت، با تێبینی توانای ڕژێمی سیاسی لە چارەسەری کێشەکان بکەین، هەروەها ستایشی پێکهێنانی ئەنجومەنی پارێزگارانی کرد لەبەر ئەوەی رۆلی لەپاڵپشتی کردنی پارێزگاکان و سندوقی نەوەکانیش دەبێت.
سەبارەت بە سنجار سەماحەتی ڕوونیکردەوە کە بووەتە پەنجەرەیەکی ئیقلیمی و نێودەوڵەتی و داوای کرد کە یاسای ڕزگاربووانی داعش جێبەجێبکرێت.